

Előfizetési árak:

Egész évre	5 frt.	— kr.
Fél évre	2 „	50 „
Negyed évre	1 „	30 „
Néptanítókak egész évre	4 „	— „
Egyes szám ára	10 „	— „

Hirdetési díjak:

Háromhásbós perit sor	8 kr.
Nyitóbírték soronként	15 „
Bélyeg minden beiktatásáért	30 „

B A J A

vegyes tartalmu hetiközlöny.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztői Iroda,

hova a lap szerelmi részét illető küldemények intézendők: a fő utca 337. sz.

Levelek csak bérmentesen fogadhatók el. Kéziratok nem adhatók vissza.

Kiadóhivatal:

Az előfizetési pénzek és hirdetések a kiadóhivataltal — Nánay Lajos könyvnyomdája — küldendők le (Bódog-tér, Scheibner-féle ház)

Dr. Haynald Lajos.

Kalocsa és bácsi éresek ó nm, megyénk főpástorra e hó 15-én ünnepi püspökségének 25 éves jubileumát. A nagy főpápnak az emberiség és tudomány körül szerzett érdemeit ország-világ ismeri és mindenki siet azok iránt az elismerés adóját leróni, így koronás királyunk ki őt a szt. Istvánrend nagy keresztjével tüntette ki, így a külföld melynek részéről a belga kiváló őt a belga Lipótrend nagykeresztjével díszítette fel: kedves kötelességet teljesítünk midőn ő nagyméltóságának, városunk diszpolgárának, ki azt oly sok jótéteménnyel elhalmozta, jubileuma és kitüntetései alkalmából szívből sok szerencsét kívánunk!

Széna és sarjú.

F. G.

Mentől több faállomány van valamely takarmánynemben, annál kevesebb tápanyag is van abban. A fiatal gyenge veres löher sokkal nagyobb táplálóló sikert mutat, mint a megvénült és fás; ennek fő oka az, hogy a löhere virágzása kezdetétől fogva leginkább farostjait neveli, mely izletességet és könnyen emészthetőséget lassankint csökkenti. Az ifjú és megvénült löhere közti viszonyhoz hasonló mutatkozik a széna és sarjú között is. Upsalában Keyser tudor vizsgálata nyomán kitűnt, hogy ugyanazon réten kaszált szénában sokkal több faállomány volt mint a sarjában, miszerint ellenkezőleg tápanyag a sarjában sokkal több volt mint a szénában. 72 font sarjú annyit tartalmaz mint 100 font széna.

A »Baja« tárcája.

A hosszás alakú láda.

Poe Edgártól.

(Folyt. köv.)

Gyakran nevettem magamban, valahányszor élelmésemre gondoltam. Tudomásom szerint először történt, hogy Wyatt egyik művészeti tiktát előttem eltitkolá: mert kétségkívül, hogy ez alkalommal valamit titkolni és egy szép festményt orrom elől New-Yorkba csempészni akart. Azt hitte, hogy az egész dolgotól mitse tudok s azért elhatároztam, hogy a maga idejében titkolozásáért elégtételt vegyek.

Azonban valami különösek tetszék előttem. Ugyanis a láda nem a különös szobába vitetett, hanem Wyatt szobájába, hol csaknem az egész szabad területet elfoglalta — kétségkívül a művész és neje vagy kényelmelenségére, annál is inkább, mert a ládára festett különféle betűk és számok kellemetlen s rám nézve utálatos szagot terjesztettek.

A láda tetején a következő szavak voltak olvashatók: »Curtius Adelheid (Etelka) asszonynak, Albany, New-York. Főladva Wyatt Cornelius által. Felső oldal. Torékeny tárgy.«

En ugyan tudtam, hogy Curtius Etelka a művész napja volt, mégis hajlandó voltam hinni, hogy az egész címzet az én tévútra vezettetésére készítettek. Természetesen azt képzeltem, hogy az én embergyűlölő barátom lidájának tartalma New-Yorkban az ő Chambers utcai műtermében maradá és nem vitetik tovább észak felé.

Az első három vagy négy nap alatt szép időnk volt, habár a szél teljesen ellenkező irányból fútt is:

Általán véve a szénát jobb takarmánynak tartják mint a sarjút és pedig hihetőleg azért. mert ez utóbbi leggyakrabban kedvezőlen időben kaszáltatván készül el; ha a sarjú ugyanis száradás előtt az esőtől több ízben átázik és egyszersmind így kimosva vagy az időjárás változó hatása miatt talán hosszás fekvése miatt némi erjedésbe megy át, melynek következtében aztán annak tápanyag része megkevesebül és ennélfogva kell hogy csekélyebbé is váljék, mint a hogy az ugyanazon réten jó időben kaszált széna. Ha különben a rét második kaszálása nem késő ősszel történik és a takarmányra nézve kedvező időjárás volt a sarjú sokkal több és kövőbb levelekkel fog birni s így sokkal táplálóból lesz mint a széna.

A széna jósága főképp attól függ, hogy a réten a fűvek és növények tengerletének micsoda szakában vágatik le. Az ifjú fű, mint az ifjú löhere is sokkal táplálóból, mivel fás rostjai csekélyebb számták és nem oly durva alakuk mint a megvénült és elvirágozott fűekben; azért csak akkor és úgy lehet kitűnő jóságú szénát nyerni, ha a rétek kaszálását akkor kezdjük el, mikor még a fűvek nagyobb része nem virágozott el s ennélfogva fásultá nem lett. Ha az ilyen eljárásnál a mennyiség nem is lesz egészen cielegitő de annál jobb és táplálóból minősége úsan fog e csekély veszteségért kárpótolni. Igaz célszerű tehát a réteken leginkább egyszerre virágzó fűveket tenyészteni, hogy van a mennyiség s a minőséggel lépést tartson. Hatvan font az ily szénából többet ér mint 100 font fás.

mert mihelyt eltűnt a part látókörnkéből, a szél és akra fordult. Mi az utasokat illeti, mind a lejjebb hangulatban voltak és sivezen társalogtak egymással. Azonban Wyatt és testvérei kivételt képeztek: mert ők nemcsak nagyon feszesek voltak a többi utas iránt, hanem amit nem gondoltak volna, meglehetősen utvariatlanok. Wyatt viselete fölött nem csudálkoztam oly nagyon, miután szélsőséges viseletmodort már rég ismerem. Azonban testvéreit nem tudtam kimenteni. Ők csaknem folyóvást szobájukba zárkoztak és ismételt fölhivaisaim dacára sem akartak valakivel a földelzeten társalogni.

Ellenben Wyatt asszony megkedveltette magát, az az szivesen beszélgetett, — mily jó tulajdonság ez a tengeren, mindenki tudja, ki hosszasabban utazott a tengeren. — Ő a legtöbb nővel bizalmasán, és nem kis csudálkozásomra, szivesen kacérokodott a férfakkal. A közönség nemcsak Wyatt asszony fölött, mint vele nevetett. Mi az akart illeti, nem sokat beszéltek róla; de annál kiméletlenebbül bírálták vele a nők, midőn rövid idő múlva nyilvánították róla, hogy ő egy jószívű, de meglehetősen műveletlen nő.

Mifóltott azonban általában csudálkoztak, az volt, hogy Wyatt ily leánytól kötő össze sorását. Az utasok a dollárok végtelen vagy számának tulajdoniták ezt; azonban én határozottan tudtam, hogy e gyantás alaptalan: miután Wyatt többször mondá nekem, hogy nevének egyetlen dollár hozományá, vagy örökségére való reménye nem volt. — Ő — mint mondá — szerelemből, egyedül szerelemből nősült és neje méltó is szerelmére.

Valahányszor barátom e kifejezéséről gondolkodtam megvallom, nem tudtam mit gondoljak felőle. Vajjon Wyatt valóban örült volt, vagy csak ezután volt azzá lendő? különben mi egyebet gondolhattam volna? Ő, egy oly finom, magasműveltségű és kényes férfi, — ő, kinek a szép és nemeszép vonatkozólag oly éles szemé,

Tanúgy.

Leánytanoda. Most vittük helybeli felső leánytanoda első év. értesítőjét, címe: „A tisztelendő iskolánéknak vezetése alatt álló bajei felsőbb leánytanodája 1877, tanévben járt gyermekok érdemsorozata.“ Az összes tanuló száma 566; ebből a leánytanodára 393, az ovodára pedig 161 esik. Külön kézi munkára jártak 12. A fűzet címe nagyon szerény, mert az nem csak érdemsorozat hanem egyéb igen érdekes közleményeket tartalmaz, úgy hogy az nem csak „érdemsorozat“ hanem némi „érsesítő“, „program“, is, ehhez csak a követett terv kivánatéknak és reményjük, hogy a jövő évben már erről is értesítetünk. Igen érdeksek a benne foglalt s az intézetre vonatkozó történeti adatok melyeket itt egész terjedelmükben közlünk. I.) Történeti adatok. „A bajai nőnövde létrehozására az első alapkövet és gondolatot adta b. e. borsódi Latinovics Aurelia, példás életű kisasszony, ki végrendeletében e célra néhány ezer forintot hagyott. Főkarolta az ügyet nm. Haynald Lajos kalocsa érsek úr ő excja, ki az épület felállításához 20,000 forinttal járult. Egy kalocsa kanonok e célra 8,000 forintot áldozott. Az alapkövet szent] közönség jelenlétében letetették 1870. május 5-én, midőn ősi nagyrag szokás szerint az épület nyílt udvarán közöndör és tartottat. Az alapkövet letévé személyzet, az akkor Rómában időző nm. érsek urnak táviratilag adta értesése az alapkövet letételének megtörténtét, mire Isten-áldását óhajtó válaszi sorok érkeztek. Hínyadi Antal szorgalmas bajai építőnek és érdekes társainak (Szauder J. és társa vitték az asztalos munkáikat, Leopold a ládogosi teendőket, Hecksenhoffer a lakaos munkát, Kübling a mázolásí végzendőket) sikerült az épületet jó rendben mielőbb helyreállítani. Az épület már jól kiszáradt. midőn 1870-ben október 23-án t. nm. főpástor Haynald Lajos úr ő excja az intézetet megnyitotta, a tantermeket és lakoszókat megáldotta a kápolnát beszeltette. A t. iskolánéknak csakhanar elkezdették működésüket. Őnfeláldozással, szeretettel ügyességgel dolgoztak. A gyermekek pedig

volt, ő vett volna el ily nőst szerelemből! A nő kétségkívül nagyon látszik őt szeretni — különösen ha távol volt tőle, mely alkalmakkor folyóvást azáltal tette magát nevetésessé, hogy örökké ismétlé e szavakat, „az én nagyon szeretni ferjem Wyatt ur.“ E szó „frj.“ különösen tetszék neki s hogy így fejezzem ki magamat, örökké nyelvélt volt.

Ideközben a földelzeten volt összes szemjelt előt föltűnt, hogy a művész mennyre kerülé nézet és hogy kecéjének legnagyobb részét szobájában tölté, míg neje folyóvást a társalgási teremben mulatott.

Mindezokból, miket láték és hallék, következtetésem, hogy a sors barátomat megfoghatlan módon rászédte, vagy hogy ő föllöbbonn szenevélyében magát egy alatta álló személylyel kötő össze és hogy ennek természetserű keltekezmenye, a mielőbbi elidegenedés már beállott. Tovjes lelkemből számtám őt, azonban mégsem bocsáthatám meg neki, hogy az „utolsó vacsorával“ annyira titkolozott. Ezért beszut akartam állni.

Egy napom megjelent a földelzeten, azonnal keron fogám s föl alá járék vele. Buskomolysága (melyet ily körülmények közt egészen természetesen találtam) még mindig a régi volt. Csak keveset beszélé és azt is csak kénszerítette s mogorván. Néhány tréfás do'got hoztam elő, mire megkísérté a mosolygást. A szegény fiú! Természetes, hacsak nejeire gondoltam, csudálkozom kellett volna, hacsak a legkevésbbé derültnek mutatta volna magát.

Végre elhatároztam az egyeses támadást. A titkos gyantások egész sorozatával állítottam elő, a hosszás lidára vonatkozólag, hogy legalább megmutassam neki, hogy engemet nem fog rászédni. Mindenkelőt a láda sajtóságos alakjáról beszéltem, miközben ravaszul mosolygva ujjammal fonyezetém.

— *Palánkáról értesítik az „Ujvidéket:* „hogy a legközelebb megejtett s a gajdobrai prépostság helyének feltalálására vonatkozó ásatások a kívánt sikerre nem vezettek. Találtak ugyan egy darabka alap falat, de a melynek összeköttetéseit egyebekkel semmikép sem bírták felfedezni, azon körülmény pedig miszerint a felásított helyen csak emberi csont maradványok találhattak arra a feltételezésre vezették a kutató szaktudós Dr. Henszlmant, hogy ott valamiféle őrtorony volt, amelyhez hasonlók a bécsi erdőben is előfordulnak. Megkísérlették az ásatásokat egyebütt is, de a kellő eredmény nélkül. Sajnátságos, hogy az ottani környékbeliek közpénisem emlékszik őseiktől hallott zárdaromokra. — Legyen szabad nekünk is e tekintetben egy igénytelen laikus észrevételt kockáztatnunk. Talán a sok embercsont maradvány a kérdéses helyen onnét van, hogy ott temető volt, s így a kutatóknak a gajdobrai prépostság helyére vonatkozólag nem kellene elhagyni, hanem kissé szélesebb periferiában folytatni, mert tudjuk, hogy az egész közép korban divott sőt mondhatni sok helyütt még mai napig is szokás a templomokat temetőikkel körülvenni,

— *Jégyérés:* Folyó hó 7-én iszonyú jégyérés szította el a pécsi és villányi szököket. Eszerint ez évben már Tokaj, Sömle, Pécs, Villány és Arad megszüretelt. Megnehezült a viharos idők járása fölöttünk.

— Egy kellő előismeretekkel bíró tanonc azonall felvétetik Nánay Lajos könyvnyomdájában.

Csarnok.

Egy kis elmefuttatás.

1. Esküvő előtt.

— Beszélj, oh angyal beszélj! Hangodat hallanom boldogság nekem!

— Nélküled nem élhetek.

— Egy csöködött a csillagokat lábaidhoz rakom. Kívánd életemet érte: örömmel áldozom föl. Ah, és ha egyszer a pap áldása hozzám kötött, — soha egy durva szó nem kél ajkaimról ellened.

— Én egyedül téged szeretlek, te vagy az én mindenem. Soha, soha se fogom szemeimet egy más nőre vetni. Híved vagyok örökké!

— Mily ödvösség egy cepperlit lejtetni veled és kedves szemeidbe nézhetni!

— Veled a nyomort is zugolódás nélkül túrném; veled egy puszta szigeten is boldognak vallanám magamat.

— Paradicsommá teszem számodra a földet, virágokkal hintem be előtled az utat, tenyerelem hordozlak!

— A te édes ajkaidról nektárt és ambroziát szivok.

— Rabszolgád akarok lenni; vágyaidat szemedből olvasom ki. Parancsolj: én engedelmeskedem.

mint a „senza“, tudunkra ad sokat, mit tudni nem akartunk, vagy akarunk, érintkezésbe hoz a jellemek ezer színével, a személyek tarkább tarkább tömkelegével. . . .

Egy beesett arcu úrszóra beszél illő komolysággal a megszorult gavalér . . . az alku esül, a fiatal ember meghajta magát, s odább áll; — tiz lépést főnökét pillantja meg, kit csak féllátról üdvözöl, majd meg Julie kisasszonyt látja meg besurranni a mellék utcába; oda fut, üdvözlő, karját ajánlja, elmond neki mindent ami szép és jó, hasznos és kellemes, igér; mindazt ami drága és olcsó.

A lányka mosolyog, vidáman nevet és tovább tűnök

Kevés idő múlva hősünk a „Angol-királynő“ teke asztalán zörgeti a szines golyókat, megtörül szemevegét, sokat, vagy nem sokat jelentő pillantásokkal tekint szét a vendég és a pincér koszorúra — — — veszt, leteszi a cifra dakót, egy öntésről tekintet a tükörbe, két jelentékeny pillanatra a „zahl-kellernek“ s fut mint a forgó szél, sodorja a nagyvilági ár, — rohan. Az ember azt hisné, hogy csahatatlannul beteljesedik rajta a költő szava: „léltnt visszafojtenteni“ de a másik pillanatban kifejezéselti arccal ad egy levelet és illő utasításokat az előtte levett fővelgel álló engedelmesen értelmes hordárnak, s aztán ritka pathosszal egy keztűny boltnak tart, s kiséli, hogy „Fraulein Marie“ nemesak keztűnt, hanem kosarat is áru fiatal emberek számára. Hősünk meghiusult gyözelmenek méltó indignatiójától feibeszűlve patkol valamely mulatóhely felé, midőn is egy elegans uri ember, szives arcával, már távolról mosolyog felé, oly nyájias, oly megnyerő de a fiatal ember borzad, megjé nem viszonozza a nyájias arcváltó-

— És fessd le magad előtt a boldogságot, ha majd kis angyalkák játszanak körülöttnk, kiknek szemei a te szeretett képedet tükörözik vissza!

— Nem, nem! Soha se legyen titkom előtled. Szívem mindenkor nyitva láthatod s ajkaim mindig érzelmeim hű tolmácsolói lesznek. Esküszöm, kedves gyermek, a te halálod az eayém is; ha te nem élsz többé, az én napjainak vége is elérkezett. . . .

2. Esküvő után.

— Az már mégis rettenetes, hogy mindenbe bele kell kottyantani, hogy ti nők egy pillanatra se tudtok hallgatni.

— Mily boldogok a nőtlen férfiak! A házasság valóban egy töltöt puskaport sem ér.

— Uristen! Ennyi kiadás ellen lehetetlen dolgozni egy becsületes férjnek. Megint egy új selymruha!

— Felséges uristen! 50,000-szer is megmondtam már, hogy csak azért látogatom meg a kis kóristánét, mert velem egy vármegyéből való s minden pártfogó nélkül van — punktum.

— Te tudod, hogy ki nem állhatom a táncot s egyáltalán semmiféle testmozgást. A mellékteremben egy parthie sakkot játszom, te is segítheted — nézni.

— No tessék! Már megint sehoh se találom a papucsomat, meg a slatrokkomat is megint elhurokta a sátn. Te tudod, hogy én a kényelmet szeretem.

— Megint színházba? Nem — abból semmi sem lesz. Hisz csak alig egy hónapja, hogy ott voltál velem. Tán azt hiszed, hogy én Rothschild vagyok?

— Elmegyek a Belezmay-kerthe sörözni. Te is elmehetsz — aludni.

— Nem, ezt a borzasztó gyermeksivalkodást ma megint nem lehet kitartani. Aztán ugy áll a szája, mint az eltört méces.

— Olvasd inkább ezek a haszontalan regények helyett kiadásnál lajstromát, és meglátod, mily rettenetes gazdálkodást viszesz te véghez. Nyolc forint hetenként! Égbekiáltó!!

3. Haláljelentés.

„Nőm, született Búvirág Amália, hosszú szenvedések után, mára virradóra meghalt. Mind-azok, kik őt ismerték; nem fogják vesztéségen fölötti részvétüket tőlem megtagadni. — Békével nyugodjanak porai! — A megboldogultnak mélyen szomorodott férje: S. . . Ignác.“

4. Komoly házassági ajánlat.

„Egy legjobb korban lévő özvegy férfi óhaj-tana megházasodni. Mennyasszonyi hozomány mindenestere kívánatos lenne. Pályázni kívánó hölgyek S. I. betűk alatt küldendő leveleiket éretnek a „Darázs“ című lap kiadóhivatalába intézni.

tatásokat — — — hiszen per amore di dio, az hitelezője!

No de miért vannak Budapesten az ugynevezett „Durch-Haus“-ok? . . . Bizonyosan a házi urak egy-kori szégyenszögökre gondolva, szánya a jövőendő generációt, könyörületből építették azt ugy, — — „zum Durchgehen.“

Fiatal emberünk okos, hálással gondol az ilyen építészeti feltalálójára s megmenekül . . . Majd ő lát meg egy ismerős mogorva arcot, melyre ismét hősünk mosolyog, de az antipartienak* sehoggy sem kerekedik jó kedve, fél, menekülni szeretne . . . talán hősünk a hitelező? Nem! de fél, hogy nolens-volens drágán rizza le a feleje mosolygójá „dandy“-t; ugyis történt . . . arslánunk most bérkocsiba veti magát egy kirándulást tesz, míg végre az álom haza vezérli, de most már — gyalog, s mielőtt lehunyna rövidlátó-nak affektált szemét, végig gondolja a napi eseményeket, gondolatlanul tervezi a holnapig megközelítő programját, mire szundikáló arca meg egyszer elmosolyodik s aztán — elalszik.

Elalszik, álmodik, tündéridi termekről, árnyas ligetekről, boldog szerelméről, vakmerő kalandokról, tüzes csókokról s lázasan léleklizik míg hajnali néz álmatl kegyetlenül felbeszakítja egy hang:

. . . . „Handlé! Handlé!“

Joanovich FÁL.

Pályázat hirdető a legszigorubb titoktartásról a vele született lovagias érzésével és becsületességével kezkesedik.*

Sz-r és V-e.

Nyilt tér.*)

Övös!

Tudomásomra jött, hogy Baján egy koborló órás segéd házaini meggy és így nevében vállal munkát. Kötelességem tartom tehát a tisztelt közönséget arra figyelmeztetni, hogy én nevezett személyem munka elvállalására fel nem jogosítottam és ezen egyént egy szemtelen csaló koborlónak nyilvánítottam.

lfj. Kohn József,
polg. órás.

Közönet.

Ösztönözve érzem magam a helybeli önkéntes tűzoltó uraknak meghívásomra azonnali megjelenése — és dícséretes buzgalomukat, melyet e hó 5-én nálam tanusítottak, úgy szinte a tekintes rendőrönök úr hasznos intézkedéseirért, hálás köszönetemet nyilvánítani.

Kérelmemre az általam készített elővigyázati szabály, mind a tűzoltó előjáró, mind pedig a tekintetes rendőrönök úr által helyben hagyatott.

Ezen esetről kitünik az, hogy az anyag (massza) égésnél a tűz a pincéből el nem terjedhet, mert nagyobb része sűrű gőzből áll, — a kárt csak az elégett anyag képezi, miután az továbbra haszonvetetlen.

Kelt Baján, 1877-ik júliushó 8-án.

Teljes tisztelettel

Spitzer Albert,
gyufagyárnok

*) E rovathon közöltékért nem vállal felelősséget a szerk

Felelős szerkesztő és kiadóulajdonos:

Erdélyi Gyula.

HIRDETÉSEK.

Hirdetés.

Pilaszanovits Lajos esődtömegehez tartozó s a bajai főtéren fekvő emeletes házban több

BOLT HELYSÉG

s a ház mellett fekvő üres telek hasznóberbe kiadó.

Baja, 1877. július 7.

Tudakozódní lehet

Pilaszanovics Antal,
tömeggoadnoknál.

Fontos a szülőkne nézve.

Több részről jött fölszólítás folytán küzdömáshozom, hogy a kevésbé vagyonosak számára előadásaimat hozzáférhetőkké tegyem, hajlandó vagyok

egy francia nyelvi tanfolyamot

- a) urak
- b) hölgyek
- c) fiúk
- d) leányok

számára csak 5 frt havi díj mellett mielőbb megnyitni. Minden cursus naponta a hallgatók számára megfelelő órára terjed és lehető rövid idő alatt teljes és alapos kiképzést ad egy a francia beszéd és írásban mint egyelőjleg a németben is. Az erre vonatkozó szives jelentések megismerés és írásban hozzáam intézendők.

Kiváló tisztelettel

Ad. Ahr tanár

elfoglal d. u. 2—3-ig a „Bárány“ szállodában.

Fogfájás,

lármi nem, még ha a fogak fűsek is, tartós sikerrel gyógyították a hiro-lal extract által. Ez magának kitünő-fégo által világhírt szerzett s minden családban kellene hogy legyenyen. Egy üveg ára 35 kr. Egyedül rakta:ra Baján: KLENANITZ és BABOCS uraknál.

